

Revisionsplan 2024 för Region Skåne

- med inriktning för år 2025-2026

1 Inledning.....	3
2 Revisorerens uppdrag och organisation.....	3
3 Riskanalys.....	4
4 Revisionsplan.....	4
4.1 Grundläggande granskning	4
4.2 Fördjupade granskningar	5
4.3 Förstudier	9
4.4 Granskningar i samarbete med andra organisationer.....	9
4.5 Bolag och Stiftelser.....	10
4.6 Särskilda granskningar	10
5 Inriktning för år 2025-2026	10

1 Inledning

Detta dokument har som syfte att beskriva 2024 års revisionsplan med inriktning 2025-2026 för verksamhetsrevisionen i Region Skåne. Inledningsvis redogörs kortfattat för revisorernas uppdrag och organisation. Mer information finns på revisionens hemsida:

<https://www.skane.se/politik-och-demokrati/revision/>.

2 Revisorernas uppdrag och organisation

Region Skånes revisorer väljs av regionfullmäktige för att självständigt granska all verksamhet i organisationen och således säkerställa att regionfullmäktiges beslut genomförs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

De av regionfullmäktige valda revisorerna utgör tillsammans revisorskollegiet som är revisorernas beslutande organ. Revisorskollegiet granskar regionstyrelsen, nämnder, styrelser och fullmäktigeberedningar. Regionfullmäktige har dessutom utsett ledamöter från revisorskollegiet att granska de av Region Skåne ägda bolag och de stiftelser som enligt kommunallagen är att betrakta som kommunala företag och finansiella samordningsförbund.

Enligt 12 kap 1 § i kommunallagen granskar revisorerna årligen, i den omfattningen som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom regionstyrelsen, nämnderna och styrelserna är tillräcklig.

I revisionsberättelsen lämnar revisorerna årligen en redogörelse över revisionens resultat till sin uppdragsgivare – regionfullmäktige. Revisorerna ska i revisionsberättelsen uttala om de anser att ansvarsfrihet bör tillstyrkas eller inte för ledamöterna i de styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar som revisorerna avsett att granska. Utöver bedömningen i ansvarsfrågan kan revisorerna i enlighet med kommunallagen 12 kap 13 §, välja att rikta anmärkning.

Vid revisorernas ansvarsprövning i revisionsberättelsen är utgångspunkten de grunder för ansvarsprövning som finns utarbetad av Sveriges Kommuner och Regioner i skriften "*God revisionssed i kommunal verksamhet 2022*". Grunderna är följande:

- Bristande måluppfyllelse – verksamhet
- Bristande måluppfyllelse – ekonomi
- Ohörsamhet/obstruktion eller passivitet
- Icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning
- Brister i styrning och intern kontroll av verksamhet
- Brister i styrning och intern kontroll av ekonomi
- Otillräcklig beredning av ärenden
- Obehörigt beslutsfattande
- Ej rättvisande räkenskaper

Revisionen är organiserad som en *samlad* revision. Det innebär att alla tretton revisorer granskar hela verksamheten i Region Skåne. För att underlätta i det praktiska arbetet har revisorerna delat in sig i tre revisorsgrupper med vardera en sammankallande revisor. Revisorskollegiets presidium och revisionsdirektören medverkar i de olika grupperna. Förutom denna uppdelning i tre grupper har granskningsuppdrag lämnats till två grupper av revisorer att särskilt bevaka regionstyrelsen respektive hälso- och sjukvårdsnämndens arbete.

Revisorerna ska i sin granskning biträdas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar i den omfattning som behövs för att fullgöra uppdraget enligt god revisionsred. Revisorerna biträds av sakkunniga vid Region Skånes revisionskontor. Revisionsdirektören är inför revisorerna ansvarig för revisionskontorets verksamhet. Revisorerna upphandlar därutöver sakkunniga såsom externa specialister i den omfattning som krävs för uppdragets genomförande.

3 Riskanalys

Revisorerna har under november 2023 genomfört en risk- och väsentlighetsanalys för verksamhetsrevisionen vilket har lett fram till nedanstående revisionsplan. Senare under våren 2024 beslutar revisorskollegiet även om revisionsplan avseende räkenskapsrevisionen.

4 Revisionsplan

Revisionsarbetet sker huvudsakligen genom grundläggande granskning och fördjupade granskningar. Därtill kommer exempelvis förstudier, granskningar i samverkan med andra organisationer samt eventuella särskilda uppföljningar.

4.1 GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING

Grundläggande granskning av regionstyrelsen, samtliga nämnder och styrelser, bolag och stiftelser genomförs av revisionskontorets medarbetare i nära samverkan med revisorsgrupperna. Den grundläggande granskningen syftar till att bedöma verksamhet, ekonomi och intern kontroll. Granskningen genomförs löpande under året genom att revisionen håller sig informerad om verksamheten. Det sker dels genom möten och annan kommunikation dels genom granskning av dokument och ärenden samt beslut. Som ett led i granskningsarbetet bildar sig revisionen en övergripande förståelse för väsentliga processer och risker i verksamheten.

Den grundläggande granskningen omfattar årligen bland annat nedanstående områden:

- Ekonomisk styrning och uppföljning enligt budget
- Intern kontroll
- Verksamhetsstyrning

Den grundläggande granskningen för år 2024 omfattar även ett antal områden som revisionen följer, se nedan.

Syftet med dessa områden är att inhämta kunskap och information om relevanta områden kopplat till revisionens aktuella riskanalyser. Exempelvis kan ansvariga inom respektive område bjudas in för information till revisionen. Andra exempel kan vara att revisionskontoret sammanställer information i kortare PM.

- Effekter av/efterlevnad av EU-direktiv för dygnsvila
- Effekter av/efterlevnad av hyrstopp läkare och sjuksköterskor
- Arbetet med kommunernas hemtagning av patienter
- Ambulanssjukvården – avtalet med privata aktörer
- Skånes Digitala Vårdinformationssystem (SDV) – Förberedelse för införande
- Styrning och uppföljning av insatsers effekter inom regionala utvecklingsnämnden och kulturnämnden
- Folkhälsa – förebyggande arbete

Den grundläggande granskningen sammanfattas vid årets slut i en årsrapport för respektive nämnd och styrelse samt en för respektive majoritetsägt bolag.

4.2 FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR

4.2.1 Framtidens hälsosystem

Regionfullmäktige antog i april 2020 färdplan för **framtidens hälsosystem**. Som målsättning för detta arbete har formulerats att uppnå en bättre hälsa för fler, bättre upplevelse för patient och medarbetare, ökad tillgänglighet, bättre kvalitet och effektivare processer för Skånes invånare. Arbetet bedrivs inom flera prioriterade insatsområden. **Nära vård** är ett sådant område. Det finns enligt Region Skånes verksamhetsplan och budget 2024 med plan för 2025–2026 en förväntan att primärvården ska agera motor i den skånska omställningen till Framtidens hälsosystem och Nära vård.

I Region Skånes verksamhetsplan och budget 2024 med plan för 2025–2026 konstateras att det med hänsyn till det ekonomiska läget är brådskande att komma i gång med ett **omställningsarbete** i syfte att uppnå ökad tillgänglighet och en säkrad kompetensförsörjning samt en ekonomi i balans. Sex insatsområden har identifierats. Bland dessa återfinns övergripande styrnings- och strukturfrågor inom hälso- och sjukvården, bemanning och kompetensförsörjning, inköp och materialförsörjning och administration och IT-stöd.

Revisionen avser granska dessa förändringsarbeten. Detta kommer att ske i tre separata, men sammanhållna, granskningar.

Avseende **framtidens hälsosystem** kommer revisionen att granska om detta framtidsinriktade arbete bedrivs på ett effektivt sätt i förhållande till de mål som formulerats. En viktig frågeställning är även om detta arbete skapar goda förutsättningar för ett kontinuerligt lärande och spridning av goda exempel inom organisationen.

Revisionen kommer att granska **Nära vård** för att bedöma om insatserna inom området är ägnade att uppnå de målsättningar som regionfullmäktige fastställt för att möta invånarnas behov, ökade förväntningar på tillgänglighet och flexibilitet i hälso- och sjukvården samt framtidsutmaningar avseende demografi, ekonomi och kompetensförsörjning.

Revisionen kommer även att granska om **omställningsarbetet** bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och inom rimlig tid bidrar till en bättre ekonomi och en bättre verksamhet med direkta effekter på tillgänglighet, kompetensförsörjning/bemanning och produktivitet samt svarar an på de möjligheter och utmaningar som de driftsansvariga nämnderna och styrelserna har identifierat.

4.2.2 Kontroll av utförare inom LOV och LOU

Region Skåne är huvudman för sjukvården inom sitt geografiska område. Region Skåne har utöver de egna verksamheterna även avtal med utförare av vård med stöd av lag (2008:962) om valfrihetssystem, även kallad LOV, och lag (2016:1145) om offentlig upphandling, även kallad LOU. Vid dessa avtalstillfällen överlämnas ansvaret för utförandet av vården till avtalsparten. Region Skåne har dock fortsatt det övergripande ansvaret för att medborgarna erhåller en god vård i regionen.

Sedan den 1 januari 2023 ansvarar primärvårdsnämnden för att finansiera och besluta om förfrågningsunderlag och om ersättningar kopplade till lagen om valfrihetssystem inom ramen för primärvårdens ansvarsområden, benämnt Hälsoval Skåne. Ansvarsområdet omfattar vårdcentraler, barnavårdscentraler, barnmorskemottagningar samt psykoterapi. Hälso- och sjukvårdsnämnden finansierar och beslutar om förfrågningsunderlag och om ersättningar kopplade till lagen om valfrihetssystem inom följande områden: läkemedelsassisterad rehabilitering vid opioidberoende (LARO), öppen ögonsjukvård, grå starr, öppen hudsjukvård, allmän tandvård för barn och unga vuxna, specialiserad tandvård för barn och unga vuxna och audiomottagning. Vidare beslutar nämnden om och upphandlar den vård inom sitt ansvarsområde som ska handlas upp enligt lagen om offentlig upphandling samt finansierar densamma. Eftersom en stor del av sjukvården i Skåne utförs av aktörer inom LOV och LOU är det av vikt att ansvariga nämnder säkerställer att det finns en tillräcklig uppsikt inom området.

Revisorerna avser granska om Region Skåne har en tillräcklig kontroll och ändamålsenliga system för uppföljning av vårdutförare inom ramen för LOV samt LOU.

4.2.3 Direktupphandlingar

Tidigare granskning av direktupphandlingar har visat på brister avseende dokumentation och hantering. Bland annat konstaterades att hanteringen av direktupphandlingar är decentraliserad och att det inte finns en enhetlig styrning inom Region Skåne. Vidare framkom i tidigare granskning att det inte alltid är tydligt vem inom organisationen som har mandat att vidta åtgärder rörande direktupphandlingar, vilket försvårar regionstyrelsens möjlighet att utöva uppsikt över området.

I svar på revisorernas missiv lyftes ett antal åtgärder från berörda styrelser och nämnder. Till dessa hör en utredning om centralisering av direktupphandlingar vilket skulle innebära att övriga förvaltningar inte kommer ha rätt att genomföra köp över en viss beloppsgräns. I missivsvar anges även att det finns avsikt att uppdatera tillämpningsanvisningarna för att tydliggöra nämndernas och styrelsernas ansvar för att förebygga risker inom området, samt att den interna kontrollen kommer att innehålla direktupphandlingar som ett gemensamt riskområde under 2024. Revisorerna avser att fortsätta granska området för att bedöma om berörda nämnder och styrelser har en intern kontroll som säkerställer följsamhet till lagen om offentlig upphandling samt om regionstyrelsen har säkerställt en fungerande samordning av Region Skånes inköp i enlighet med styrande upphandlingspolicy.

4.2.4 Bidragsgivning

Region Skåne lämnar varje år betydande bidrag till flertalet organisationer med olika inriktningar. Ur ett styrnings-, ekonomiskt-och förtroendeperspektiv är det viktigt att bidragshanteringen efterlever gällande policys och beslutade riktlinjer. Det bör framgå hur beslut om bidrag har fattats och det bör ske en tillräcklig uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag nyttjas i enlighet med den beviljade ansökan. Tidigare granskning av hantering av bidrag från 2020 visade att det fanns brister i kontrollen gällande hanteringen av bidrag.

Revisorerna avser att granska om Region Skåne har en tillräcklig kontroll och uppföljning avseende hanteringen av bidrag och stöd.

4.2.5 Välfärdsbrottslighet

I rapporten ”*Välfärdsbrott och otillåten påverkan – Från bidragsfusk till systemhotande brottslighet*” från 2021 lyfter SKR att välfärdsbrott och välfärdsbrott med kopplingar till organiserad brottslighet ökar. Enligt BRÅ:s rapport ”*Välfärdsbrott mot kommuner och regioner*” finns det vissa ”spärrar” för att hindra oseriösa aktörer att etablera sig. Dessa spärrar fångar dock inte upp samtliga oseriösa aktörer eftersom kraven för att få utesluta en aktör är högt ställda. Det krävs dessutom inte heller tillstånd inom alla välfärdsområden; framför allt är **vårdgivare** undantagna. För att framgångsrikt kunna motverka välfärdsbrott krävs insikt och kunskap om problemet samt ett förvaltningsövergripande arbete, vilket både SKR och BRÅ har lyft. BRÅ:s rapport framhåller vidare att kommuner och regioner i ökad utsträckning behöver förhindra oseriösa aktörers inträde på marknaden genom granskningar av företag vid upphandlingar och valfrihetssystem.

Välfärdsbrottslighet undergräver tilliten och förtroendet till samhällssystemet och innebär att skattemedel kan komma att utnyttjas för att finansiera kriminell verksamhet. Mot bakgrund av rådande samhällsutveckling och de välfärdsbrott som riktas mot den primärkommunala nivån har regionstyrelsen i Region Skåne beslutat att det skyndsamt ska inrättas en funktion mot oegentligheter. Revisorerna avser att granska om Region Skånes arbete mot välfärdsbrottslighet är ändamålsenligt.

4.2.6 IT-säkerhet och informationssäkerhet

Förvaltning Digitalisering IT och MT:s uppdrag är att införa en modern och sammanhållen digital vårdmiljö parallellt med drift och effektiv konsolidering av dagens befintliga IT-miljö. I uppdraget ingår förvaltning och support av befintliga och kommande system för alla Region Skånes verksamheter samt att ansvara för att, genom hela produktlivscykeln, upprätthålla driftsäkerheten av Region Skånes medicintekniska produkter och bistå Region Skånes olika verksamheter och samarbetspartners med teknisk kompetens och support i medicintekniskt relaterade ärenden. I Region Skånes Instruktion för informationsklassning regleras att informationstillgångar i form av programvara, system, datorer och utrustning som krävs för hantering av information ska klassificeras och riskbedömas. Det pågår ett omfattande arbete enligt projektdirektiv U537 där samtliga Region Skånes ca 600–700 system ska riskbedömas och därefter ska beslut fattas av informationsägare avseende fortsatt drift.

Revisorerna avser att granska om nämnden för operativ regiongemensam verksamhets arbete vad gäller informations- och IT-säkerhet av Region Skånes IT-system är ändamålsenligt.

4.2.7 Kris- och katastrofberedskap inom kollektivtrafiken

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) har pekat ut kollektivtrafiken som ett av de områden som har ett ökat behov av kunskap och kompetens i sin förmåga att hantera säkerhetshotande händelser inte minst när det gäller terrorism och andra hot. I linje med detta pågår nationellt samverkansarbete i syfte att stärka transportområdets förmåga vid både fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Revisionen har senast 2023 granskat Region Skånes arbete med kris- och katastrofberedskap samt civilt försvar med huvudinriktning på hälso- och sjukvården och dess stödfunktioner. Revisionen går nu vidare med detta arbete och avser att granska om kollektivtrafikens arbete vad gäller kris- och katastrofberedskap och civilt försvar är ändamålsenligt.

4.3 FÖRSTUDIER

4.3.1 Nya ersättningssystem

Ersättningssystemet för operationer ändrades med start 2023 genom införandet av en incitamentsmodell. I verksamhetsplan och budget för 2024 inrättas en ny ersättningsmodell för somatisk specialistvård. Modellen avser skapa en tydligare koppling mellan produktionsuppdrag och finansiering. Revisionen avser belysa innebörden av de nya ersättningssystemen samt kartlägga hur de reflekterar sjukhusens faktiska kostnadsbild.

4.3.2 Uppföljning av avtal/uppföljning av privata utförare kollektivtrafiken

Kollektivtrafiknämnden har avtal med olika trafikföretag, exempelvis avseende stadstrafik och färdtjänst. När en regions angelägenhet genom avtal har lämnats över för genomförande till privat utförare ska Region Skåne kontrollera och följa upp verksamheten. Uppföljningen ska bland annat säkerställa att leverantörer levererar enligt avtal, insyn, och dialog.

Förstudien syftar till att kartlägga området för att bedöma om det finns behov av en fördjupad granskning.

4.3.3 Köpt vård rättspsykiatri

Enligt Region Skånes reglemente är psykiatri-, habiliterings- och hjälpmedelsnämnden driftledningsnämnd för bland annat ansvarsområdet psykiatri. Psykiatrin bedriver i sin tur bland annat rättspsykiatri. Rättspsykiatrins köp av vårdplatser i andra landsting uppgår till stora summor pengar varje år, för 2023 är prognosen 104 miljoner kronor, samtidigt som efterfrågan på rättspsykiatriska platser fortsätter att öka.

Förstudien syftar till att kartlägga området för att bedöma om det finns behov av en fördjupad granskning.

4.4 GRANSKNINGAR I SAMARBETE MED ANDRA ORGANISATIONER

Revisorerna i Region Skåne har i samarbete med revisorerna i ett antal skånska kommuner under en längre period genomfört ett antal gemensamma granskningar. Genom en särskild styrgrupp för revisionsamverkan, där revisorskollegiets presidium ingår, har revisorerna för avsikt att även under år 2024 och framåt diskutera potentiella granskningsinsatser med kommunerna inom områden där det utifrån en riskanalys kan vara motiverat att granska under 2024-2025.

Granskningar kan även ske i samarbete med andra organisationer.

4.5 BOLAG OCH STIFTELSE

Fördjupade granskningar kan bli aktuella om behov anses föreligga.

4.6 SÄRSKILDA GRANSKNINGAR

Utöver de under respektive rubrik ovan angivna granskningarna kan ytterligare insatser bli aktuella även inom andra områden, om behov anses föreligga.

5 Inriktning för år 2025-2026

Revisorerna har identifierat ett antal riskområden som kan komma att bli aktuellt att granska år 2025-2026. Detta gäller följande områden:

- Skånes Digitala Vårdinformationssystem (SDV)
- Tillgänglighet
- Ekonomi
- Kompetensförsörjning
- Digital vård
- FORTH – framtidens ortopedi Hässleholm
- Delegerade beslut - uppföljning